

آنادولو مجموعه سی

صافی : ۲

قلندر اوغلو	احمد رفیع
هدائی	محمد خالد
آنادولوده معارف	محمد امین
ملی تاریخچه موضوعی	مکریم خلیل
آیرلیق وقعی	نجیب فاضل
آلتی مصراع	سرف لاطم
آنادولو عرفی ودستانلر	حلمی ضیا
حرفلریز	نجیب عاصم
سلجوق طیبیلری	فریدوره نافذ
قونیه ده یشیل قبه	شهاب الدین
آنادولویه	اسعد عادل
بندن بکا مکتوبلر	ناظم لامل
صوک بهار	احمد حمیدی

آبک ایزلی : ییلاندا هیلانی - بر مکتوبک دوشوندیردیکی - کتابلر آراسنده - بر تبرع

ناشری : آنادولو قومانییت نشریات شرکتی

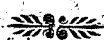
یگانه طبع

ایضاً الی بنیاده رشیده افندی خاتونه

۱۳۴۰

لِسَانِيَّات

حرفلریمز

ظاهری ویا حقیقی اولسون بۇده هر انقلاب حرکتک عقبنده حرفلریمزک تبدیلی موضوع بحث اولسون . کیم بیلر نصل بر فکر ایله بر قاچ کیشی تجدد برورلک پردهسی آرقه سنده صاقلانهرق تورکجه مزى شیمدیکی حرفلریمز یرینه لاتین حرفلریله یازمه مزى توصیه ایدیور . بزجه بومسأله حقتده اولو اورتہ فکر بیان ایتمه نك قائده لی اولمه سی ملخوظ دکلدر . بالعکس لسانیات ایله علاقه دار اولمایانلرک بو خصوصده شقشفه ایتمه لری بر آزده ناجمادر . حرفلریمزک تبدیل ویا اصلاحی دوشونولورکن اک اول لازم اولان جهت اختصاصه حرمتدر . متخصص اولمایان بر کیمسه نك حرفلریمزک شکل و قیافته دائر در میان ایده جکی ادعاده بالطبع حقیقتک یری یوقدر . اونک ایچون بز حرفلریمزک تبدیل ویا اصلاحی علمی بر موضوع حالنده تدقیقه طرفدارز : معلومدرکه بوتون حرفلرک اصلی اساساً بزدر . یازینک تاریخچه باقه جق اولورسه ق کوزورزکه حرفلر اولافاده دن زیاده تصویر اولان برر شکلدن عبارتدی : چین ، بابل یازیلری ، مصریه رو - غلیفلری کبی . بو تصویری یازینک کوجلککی ایلك دفعه آرامیلر تقدیر ایتشلر وضوقی الفبا یا بمعه قرار ویرمشلردر . آرامی لساننده بولنان اون درت صوتی تعین ایده نك بونلره بر شکل ویرمک ایچون مثلاً دیلرلنده اوکوز معنائه کلن (آلف) کله سنک ایلك صائنی آلهرق (آ) تسمیه ایتشلر و اوکوزک قسم مهمی اولان بونوزینک شکلکی بوکا تخصیص ایتشلردر « آ = v » کبی . « ب » حرفی ایچون ده دیلرلنده کی « بیت » معنائه کلن « بات » کله سنک یعنی اوك مقطعی ، « ج » - که عربلر « گه » اوقوزلر - « گمال » = « جل » کله سنک ایلك حرفی ایشلر ، بویه جه صوتی حرفلری تشکیل والفالیری تکمیل ایتشلردر . آرامیلر صاعدن صوله یازارلردی . فیکه لیلر آرامیلری ؛ یونانیلرده فیکه لیلری تقلید ایتدیلر . بوندن ماعدا یونانیلر صاعدن صوله یازدقلری کبی - سی اقل قانونی موجبجه - برده صولدن صاعه یازدیلر . نهایت صولدن صاعه دوغری یازمق دها قولای اولدینغندن بونی ترجیح ایتدیلر . عربلر حرکه لرک وظیفه لیری حرفلره کوزدیرینورلر . شرقلر یعنی عربلر و اونلری تقیباً عربلر صائته لری حرکه و فرقلی

حرفلری نقطه ایله کوسترمشلردر. ایرانلی؛ عرب حرفلری قبول ایتدکلی وقت یونلرک آراسه کندی لسانلرنده بولنان «پ، چ، ژ، گ» حرفلری علاوه ایتمشلردر. بز تورکلر عرب حرفلری آلمشز فقط لسانلرک بیه سنه اویدورمامشز. عرب حرف واملاسیله (۴۶۶) ده محمود کاشغری تورکجه یازمش و بر جوق زمانلر بویله دوام ایتمشدر. طقوزنجی عصره دوغرو براز تعدیل ایدرک صائتلر و حروف املا قوللانمیه یاشلامشزدر. کرک شرقده کرک غربده الفبا منظومه سنک ترتیبی «المجد» ترتیبدر:

ا ب ج د ه
A B C D E

عربلر اولان «ا» ثانیاً «ب» ثالثاً «ب» یه بکزه یه «ت، ث» رابعاً المجدک اوچنجی حرف اولان «ج» خامساً شکلاً بوکا مشابه اولان «ح، خ» سادساً «د» و اوکا بکزه یه «ذ» سابعاً مخرج اعتباریه یونلره یقین اولان «ر، ز، س» ثامناً «س» ه مشابه اولان «ش» تاسعاً «س» ه صدا اعتباریه یقین اولان «ص» و اخ صریاه قومیشلردر بوترتیب تربیه اطفال نقطه نظرندن بک مهمدر فقط ایلمک ترتیبک کم اولدیغی معلوم دکدر.

هر ملت بو آرا می الفباسی کندی نه مال اتمش و اوکا ویردیکی خصوصی شکللره صوتی تنظیم ایشدر. مثلاً «و = v» حرفی قیویره رق «o» یا میشلر وینه «v» نک یا جاقلری اوزاته رق «ou = u» تلفظ ایتشلر. اساساً ترتیب حروفده «ی» حرفی مقابلی اولان حرفی فرانسزلر «i» آلمانلر «i» او قومیشلردر. حرفلرک منشأ و تکاملی حقنده ویردی کمز بو بک قیسه ایضا حادتن صوکر ا بزم حرفلریمزک تبدیل و اصلاحی مسئله سی اوزرنده دورا بیلیرز. حرفلرک منشأی بر اولدیغنه نظراً تورکجه مزری لاتین حرفلریله یازمق ایسته مک معاسز بر تشبث حالنده کورونور. مع مافیه بو کون قوللاندیغمز حرفلرده لسانلرک خصوصیتنه کوره تعدیل و اصلاح ایدیلریدر. مثلاً «ا» حرفی غربیلر کی A دیه تلفظ ایتله یز «ه» بی اوروپالیر «E» یا میشلر بزده بونی خانه، بنده و بوکی کله لرده صائت اوله رق قوللانیرز شو حالده «ه» حرفک متعدد شکللرندن برنی «E» مقابلنده استعمال ایده بیلیرز. فرانسزه «o، eu، ou، u» صائتلری اوروپالیر فصل «v» دن چیقارمشلر سه بزده «و» دن صائت اوله رق درت شکل حیقارمق امکانه مالکیز. بونلردن ماعدا قالدی وکلدی کله لرنده کی ثقیل و خفیف جرکله لری کوسترمک المچونده ایکی شکل احداثی لازمدر. برده ایمریمک کله سنده کی «i» حرفه دلالت ایتک

اوزره بر شکل بولق و مثلاً «ا» آلتیه بر نقطه قویق ممکندر ، «ی» حرفی باشلی باشنه صامتدر .^۱ برده آل ، آتش ، آهو کله لرنده کی (آ) لر ایچون «ا» ک اوزرینه دیگر تورک (آ) سندن فرق ایتک اوزره مد قویق ایجاب ایده جکدر . بوصورتله اون صائتک شکلی یازیلجه قدر .

حرفلریمزده بونلر و بونلر کی تعدیلات یابه جق اولورسه ق لسانمز بوتون حروف صوتیه سنه مالک اولور . بونک ایچون صنعتنده ماهر بر خطاط ایله ماهر بر حرف دو- کومجیسینک بر آرایه کلوب بو شکللری احضار وثبت ایتهلری کافیدر . الفبامز بوصورتله تنظیم ایدیلیرسه اولمک ؛ اوزمک ؛ اوتامق ؛ اوروج کله لرنده کی الفلر قالقه جق ویرینه تعیین اولنان صائت حرفلر کله جکدر .

حرفلرک منشائی و تکاملی حقنده معلوماتی اولمایانلردر که بوکون لاتین حرفلرینک قبولنه طرفدارلق ایدیورلر . غربیللاشمق و یکیشمک ؛ ملیتمزدن ؛ ملی غنغنه لرمزدن تجرد ایتک دیمک دکلدر . اوزرمزده کی شرق لباسنی دیکشدر و غربیللاشمغه چالیشیرکن بینه مزک متأثر اولماسنه دقت ایتک بورجمزدر .

دارالفنون تورک لسانی تاریخی مدرسی

نجیب عاصم

تورک طباحتی تاریخی

سلیحیه طیبهری

تورک تاریخنده مدنیت و جنکا وورلکاربیل شهرت فرانان حکومتلر آرسنده سلجوقلرک موقعی پک اوستوندور . ایکی یحق عصر سوره ن سلطنتلری ائساننده آنادولو باشدن باشه کنیش یوللر ، جسم کروانسرائیلر ، متین خانلر ، ظریف چشمه لر ، روحوازمدرسه لر ، جامعلر ، لطیف تره لر چوق کوزه ل و نفیس دارالشفالر ، چیلی سرائیلر . . . ایله سوسلندی . داخلی قاریشقللر ، خارجی حربلر آرسنده بو ظریف معماری آبدهلری انشا ایتمکی ، مدنی وازقلرینی کوسترمکی بورج صائیدیلر . بوکون بیله اوبیوک مدینتک قیمتی نشانه لرینی طاشیان جامعلرده نماز قیلان ، مدرسه لرده اوقویان مسلمان تورکلر ، اولو خاقانلرک تمیز روحلرینه فاتحه لر کونده ریورلر . . . ایصسر جاده لری شلندیره ن کروانسرائیلر شیمدی خرابده اولسه لرینه قونوقلر دیکه نیور ، اهل صلیب اردولرینه خارق العاده شجاعتله قارشى قویان ، مدینتک هر قسمنده قابیلر کوسته رهن بودولتک مقتدر